

§ 258

Vammaisten henkilöiden harkinnanvaraisen kodin ulkopuolella järjestettävän tilapäishoidon palvelusetelin arvon muuttaminen

HEL 2021-011852 T 06 00 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Samuel Adouchiefin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anu Purhonen, vammaistyön ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
anu.purhonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Palvelukuvaus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta vahvistaa vammaisten henkilöiden harkinnanvaraisen kodin ulkopuolella järjestettävän tilapäishoidon (aiemmin alle 65-vuotiaiden harkinnanvaraisen lyhytaikaishoidon) palvelusetelien arvot 1.1.2022 alkaen siten, että palvelusetelin arvo määräytyy asiakkaan palveluluokan mukaisesti:

Palveluluokka 1: 185,30 euroa/vuorokausi

Palveluluokka 2: 240,30 euroa/vuorokausi

Palveluluokka 3: 310,30 euroa/vuorokausi

Palveluluokka 4: 465,30 euroa/vuorokausi

Palveluluokka 5: 570,30 euroa/vuorokausi.

Palveluluokat on kuvattu liitteessä 1 palvelukuvaus.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, että palvelusetelitoiminnassa asiakkaalle tulee maksettavaksi omavastuuosuus. Omavastuuosuudella tarkoitetaan sitä osuutta yksityisen palveluntuottajan tuottaman palvelun hinnasta, jota kunnan myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää asiakkaan maksettavaksi. Tässä palvelussa omavastuuosuus on aina saman suuruinen kuin kunnan omasta palvelusta perittävä asiakasmaksu.

Vammaisten harkinnanvaraisen kodin ulkopuolella järjestettävän tilapäishoidon palvelusetelin omavastuuosuus on 29,70 euroa vuorokaudessa.

Esittelijän perustelut

Vammaistyön ostopalvelupäällikkö Anu Purhonen kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 13.1.2015 § 8, että harkinnanvaraisen lyhytaikaishoidon palveluseteli vakinaistetaan yhdeksi palvelujen järjestämistavaksi 1.3.2015 alkaen. Palvelusetelin arvot on vahvistettu viimeksi vuonna 2015.

Perustelut palvelusetelin arvon muuttamiselle

Palveluseteli on tarkoitettu vammaisten henkilöiden harkinnanvaraisen tilapäishoidon palvelun kustannuksiin. Nykyinen palvelusetelin arvo on 110,70–320,70 euroa vuorokaudessa.

Harkinnanvaraista tilapäishoitoa järjestetään vammaisille lapsille, nuorille ja aikuisille kotona asumisen tueksi. Tilapäishoidon tavoitteena on tukea omaisten jaksamista ja antaa vammaisille nuorille mahdollisuus harjoitella asumista kodin ulkopuolella. Tilapäishoitoa järjestetään myös esimerkiksi koulujen loma-aikoina ja erilaisissa kriisitilanteissa, jolloin vammaisen henkilö ei voi asua kotonaan.

Vammaispalvelun asiakkaiden palveluntarve on hyvin vaihtelevaa. Tilapäishoidon palvelusetelin palveluluokat kuvaavat asiakkaiden erilaisia palveluntarpeita. Tilapäishoidon palveluluokkiin on lisätty viides palveluluokka oman työntekijän antamaa ympärivuorokautista hoivaa, tukea ja palvelua vammansa vuoksi tarvitseville asiakkaille.

Tilapäishoitoa järjestetään seuraavien lakien perusteella:

- laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977
- sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- vammaispalvelulaki 380/1987.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (1/2016) antaman määräyksen mukaan sosiaalihuollon palvelutehtävälukituksessa käytetään lyhytaikashoidon sijasta nykyisellään termiä tilapäishoito.

Kehitysvammaisilla henkilöillä oikeus tilapäishoitoon on sisällytetty kehitysvammalain mukaiseen erityishuolto-ohjelmaan.

Tilapäishoitoa järjestetään sekä kaupungin omissa tilapäishoidon yksiköissä, että yksityisten palveluntuottajien tarjoamana palveluna. Kaupungin omat tilapäishoidon palvelut eivät yksinään riitä kattamaan tilapäishoidon tarvetta, minkä vuoksi yksityisen palvelutarjonnan käyttäminen on välttämätöntä. Covid-19-pandemian aikana tilapäishoidon käyttö vähentyi merkittävästi. Palvelujen käytön palautuessa palvelujen tarve voi olla aiempaa mittavampaa. Tilapäishoitoa käyttävien lasten määrä on kasvanut, mikä lisää tilapäishoidon tarvetta edelleen.

Tilapäishoito kilpailutettiin vuonna 2017. Ostopalvelusopimus optiovuosineen päättyi 30.9.2021. Kilpailuttamista ei katsottu enää tarkoituksenmukaiseksi toteuttaa, vaan jatkossa tilapäishoitoa järjestetään kaupungin omana toimintana ja sitä täydennetään palvelusetelin avulla. Useimmat kilpailutukseen osallistuneet yksiköt ovat siirtyneet myös palvelusetelituottajiksi. Päätös selkiyttää hinnoittelua vammaistyön tuottavuusohjelman mukaisesti ja vähentää tarvetta suorahankinnoille sekä erillisille sopimuksille.

Palveluntuottajilta saadun palautteen perusteella palvelusetelin hinnoittelua on korjattava, jotta asiakkaiden tarpeisiin vastaavaa palvelua pystytään tuottamaan. Asiakkaiden toiveet ja tilapäishoidon tarve kohdistuvat erityisesti viikonloppuihin, jolloin henkilöstökustannukset ovat korkeammat ja palvelun järjestäminen on kalliimpaa.

Palvelusetelin arvo ja palvelukuvaus

Palvelusetelin arvon päättää kunta. Kunta arvioi palveluntarpeen, myöntää palvelusetelin ja sitoutuu maksamaan asiakkaan hankkiman palvelun palvelusetelin arvoon asti.

Vammaisten harkinnanvaraisen tilapäishoidon palvelun palvelusetelien arvoksi esitetään 185,30–570,30 euroa vuorokaudessa palveluluokkien 1–5 mukaisesti (alv 0 %). Palveluluokat on kuvattu liitteessä 1.

Palveluntuottajalle maksettava kustannus muodostuu kunnan maksamasta osuudesta (palvelusetelin arvo) sekä asiakkaan itse maksamasta omavastuuosuudesta. Asiakkaan omavastuuosuus on tässä palvelussa aina saman suuruinen kuin kunnan oman palvelun asiakasmaksu.

Palveluntuottaja ei voi periä eikä laskuttaa kunnalta tai asiakkaalta muita kustannuksia, eikä palvelusetelin käytöstä aiheudu asiakkaalle ylimääräisiä kustannuksia.

Mikäli asiakkaalla on voimassa oleva päätös vammaispalvelulain mukaisesta vaikeavammaisten palveluasumisesta ja tilapäinen asumispalvelu on osa palveluasumista, häneltä peritään omavastuuosuutena ainoastaan ateriamaksun suuruinen maksu (joko 13,40 euroa/vuorokausi tai asiakkaan valinnan mukaan yksittäisten aterioiden hinta).

Palvelusetelin arvossa on huomioitu tuottajahintaindeksin nousu sekä viikonlopun arkea korkeammat kustannukset. Pohjaksi on otettu jo päättyneessä lyhytaikaishoidon kilpailutuksessa asetetut enimmäishinnat. Lisäksi on tehty vertailua Espoon tilapäishoidon hinnoitteluun.

Kustannusvaikutukset

Palvelujen saatavuus on merkittävästi heikentynyt, koska osa palveluntuottajista on lopettanut tilapäishoitoa tarjoavien palvelujen tuottamisen kannattamattomana. Lisäksi palveluntuottajilla on ollut haasteita henkilöstön saatavuuden osalta. Covid-19-pandemia on osaltaan aiheuttanut palveluvelkaa tilapäishoidon osalta. Palvelusetelin avulla vastataan syntyneeseen hoito- ja palveluvelkaan ja siten osaltaan pyritään ennaltaehkäisemään asiakkaiden ja heidän perheidensä tilanteiden kriisiytymistä ja tuetaan muun muassa omaishoitajien jaksamista.

Vuonna 2019 harkinnanvaraista tilapäishoitoa hoitoyksiköissä (asumispalveluyksiköissä) käytti 201 asiakasta, joista 107 kaupungin omissa yksiköissä ja 100 ostopalveluyksiköissä. Ostopalveluyksiköissä 46 asiakasta käytti palveluseteliä ja 58 asiakkaan palvelu järjestettiin ostopalveluna. Vuonna 2020 tilapäishoitopalvelun käyttö väheni, ja vuonna 2021 se on taas vähitellen lisääntynyt. Harkinnanvaraisen tilapäishoidon palvelusetelin ja ostopalveluiden kustannukset olivat vuonna 2019 noin 474 000 euroa, ja palvelusetelin arvoa korotettaessa esityksen mukaisesti arvioitu kustannusvaikutus kustannuksia lisäävästi on 146 000 euroa vuodessa. Osa asiakkaista käyttää sekä omaishoidon tuen vapaita korvaavaa, että harkinnanvaraista tilapäishoitoa ja kaupungin omia palveluja ja ostopalveluja.

Palvelusetelistä päättäminen Helsingissä

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä.

Hallintosäännön 18 luvun 1 §:n 1 kohdan mukaan sosiaali- ja terveyslautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan vi-

09.11.2021

Asia/4

ranhaltija päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä palvelusetelin arvon vahvistamisesta.

Hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaan sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja päättää palveluntuottajille asetettavista vaatimuksista ja viranhaltijoista, jotka hyväksyvät palveluntuottajat.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelitoiminta lisää asiakkaan valinnan mahdollisuuksia sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa. Palveluseteli edesauttaa joustavaa palvelujen käyttöä tukien myönteisiä terveysvaikutuksia ja hyvinvointia.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anu Purhonen, vammaistyön ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
anu.purhonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Palvelukuvaus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote
Vammaistyö
Hankintapalvelut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Esitysteksti